

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ได้มีการพัฒนารหัส ICD-10-TM, Thai Modification โดยเบื้องต้นได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลก (WHO/SEARO)

ICD-10-TM ย่อมาจาก International Classification of Diseases and Related Health Problems, 10th Revision, Thai Modification เป็นระบบการจัดหมวดหมู่และการกำหนดรหัสโรค รหัสหัตถการและการผ่าตัด รหัสการให้บริการรังสีวิทยา รังสีรักษา เวชศาสตร์ฟื้นฟู และบริการอื่นๆ ทางกายภาพบำบัด ฉบับประเทศไทย การพัฒนาเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2543 โดยความร่วมมือของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยคู่มือ ดังนี้

ICD-10-TM vol. 1	รหัสโรคและคำอธิบาย
ICD-10-TM vol. 2	กรณีศึกษาการรหัสโรค
ICD-10-TM vol. 3	รหัสหัตถการและการผ่าตัด
ICD-10-TM vol. 4	กรณีศึกษาการรหัสหัตถการและการผ่าตัด
ICD-10-TM vol. 5	แนวทางมาตรฐานการใช้รหัส

รหัส ICD-10-TM ส่วนหัตถการและการผ่าตัด (ICD-10-TM vol. 3) มีจำนวนทั้งสิ้น 16,966 รหัส เป็นรหัสความยาว 7 อักขระ ประกอบด้วยแกนของรหัส 3 แกน ดังนี้

Anatomical Axis	รหัสหลักที่ 1-3
Procedure Axis	รหัสหลักที่ 4-5
Detail Axis	รหัสหลักที่ 6-7

แกนแรกใช้บอกตำแหน่งที่ทำผ่าตัด (ยกเว้นกรณีการตรวจพิเศษต่างๆจะไม่ใช้แกนแรกเป็นตำแหน่ง) แกนกลางใช้บอกลักษณะการผ่าตัด ส่วนแกนสุดท้าย บอกรายละเอียดการผ่าตัด สัญลักษณ์ของรหัสอักขระแรก กำหนดให้เป็นตัวเลข ส่วนอักขระที่สองถึงเจ็ด อาจเป็นตัวเลขอารบิก หรือตัวอักษรภาษาอังกฤษ A-Z (ไม่มี O และ I)

ในปี พ.ศ. 2544 แพทยสภาได้มีการประกาศใช้คู่มือค่าธรรมเนียมแพทย์ พ.ศ. 2544 เป็นแนวทาง แต่มีใช้เป็นการบังคับอย่างมีบทลงโทษ ซึ่งถือว่าการใช้รหัส ICD-10-TM ส่วนหัตถการและการผ่าตัดอย่างเป็นทางการครั้งแรก

ในระยะต่อมา ได้มีโรงพยาบาลภาครัฐและเอกชนบางส่วนใช้รหัส ICD-10-TM ส่วนหัตถการและการผ่าตัด ในกรณีที่ต้องการเก็บข้อมูลการผ่าตัดและหัตถการที่มีรายละเอียดมากกว่ารหัส ICD-9-CM

ปัจจุบัน ในปี 2553 กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีความต้องการเก็บข้อมูลการทำหัตถการในหน่วยบริการปฐมภูมิ เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการวางแผนด้าน

สุขภาพ การจัดสรรทรัพยากร และการจัดสรรงบประมาณในระบบประกันสุขภาพ ตลอดจนนำมาวิเคราะห์ปริมาณงาน กับความเหมาะสมของปริมาณบุคลากร จึงได้มีแนวคิดในการนำ รหัส ICD-10-TM ส่วนหัตถการและการผ่าตัดมาใช้ในหน่วยบริการปฐมภูมิ ประกอบกับรหัส ICD-9-CM : Procedures ที่ใช้ในโรงพยาบาลปัจจุบัน ซึ่งเป็นรหัสของประเทศสหรัฐอเมริกา จะไม่มีการพัฒนาแล้ว

ในการจัดทำรหัส ICD-10-TM for PCU : Procedures ได้มีการสำรวจข้อมูลการทำหัตถการในหน่วยบริการปฐมภูมิ / สถานีอนามัย เป็นรายการทั่วประเทศ และนำข้อมูลดังกล่าวส่งให้ผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกจากรหัส ICD-10-TM ส่วนหัตถการและการผ่าตัดฉบับเต็ม ซึ่งได้เป็นรหัส ICD-10-TM for PCU : Procedures จำนวน 728 รหัส จาก รหัส ICD-10-TM : Procedures ฉบับเต็ม 16,966 รหัส โดยมีการจัดทำเป็นหนังสือคู่มือ ICD-10-TM for PCU : Procedures ประกอบการใช้งาน มีทั้งส่วนของรหัสหัตถการ และกรณีขึ้นหัตถการ โดยมีการแปลเป็นภาษาไทยเพื่อสะดวกต่อการใช้งาน ทั้งนี้จะประกาศการใช้งานรหัส ICD-10-TM for PCU : Procedures ทั่วประเทศในเดือนพฤษภาคม 2553 สามารถดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์

www.thcc.or.th

คณะผู้บริหารจัดการ รหัส ICD-10-TM for PCU : Procedures

ปี 2553

.....

ที่ปรึกษา

1. นพ.ศุภกิจ ศิริลักษณ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
2. นพ.ณรงค์ กิตติประคัล	ผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารและ สารสนเทศสุขภาพ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
3. นพ.การุณย์ คุณศิริานนท์	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
4. ดร.นพ.พินิจ ฟ้าอำนวยผล	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ
5. นางพรรณภา พึ่งผดุง	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาข้อมูลยุทธศาสตร์ กลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ สุขภาพ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ผู้เชี่ยวชาญ จัดทำ รหัส ICD-10-TM for PCU : Procedures

ผศ.นพ.วรวิทย์ เปาอินทร์	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ คณะกรรมการพัฒนารหัส ICD-10-TM

ผู้ดำเนินการและประสานงาน

	กลุ่มภารกิจด้านข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ สุขภาพ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
1. ดร.มะลิวัลย์ ยืนยงสุวรรณ	หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐานรหัสด้านสุขภาพ และ คณะกรรมการพัฒนารหัส ICD-10-TM
2. นางสาววิวรรณ จารุพรประสิทธิ์	กลุ่มพัฒนาข้อมูลยุทธศาสตร์สุขภาพ
3. นางสาวปรีดี สำราญทรัพย์	กลุ่มพัฒนามาตรฐานรหัสด้านสุขภาพ
4. นางสาวนฤมล โสภา	กลุ่มพัฒนามาตรฐานรหัสด้านสุขภาพ
5. นางสาวจินดารัตน์ คุ้มเดช	กลุ่มพัฒนามาตรฐานรหัสด้านสุขภาพ
6. นางสาวนุรมี สะมะแอ	กลุ่มพัฒนามาตรฐานรหัสด้านสุขภาพ

คณะกรรมการพัฒนารหัส ICD-10-TM, Thai Modification

ปี 2543 (ระยะแรก)

.....

1. รศ.นพ.ทองดี ชัยพานิช	โรงพยาบาลสมิติเวช
2. พญ.จิตรา อนุราษฎร์	โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์
3. รศ.นพ.วิทยา ศรีดามา	ผู้แทนราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย
4. นพ.อภิรักษ์ ฌ นคร	ผู้แทนราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
5. ศ.นพ.พิเชฐ อุดมรัตน์	ผู้แทนราชวิทยาลัยจิตแพทย์แห่งประเทศไทย
6. นพ.มานิต ศรีประโมทย์	ผู้แทนราชวิทยาลัยสูติ-นรีแพทย์แห่งประเทศไทย
7. พอ.นพ.กนธีร์ สังขาสี	ผู้แทนราชวิทยาลัยสูติ-นรีแพทย์แห่งประเทศไทย
8. พญ.จามรี เชื้อเพชรโสภณ	ผู้แทนราชวิทยาลัยรังสีแพทย์แห่งประเทศไทย
9. นพ.อลงกรณ์ เกียรติติลกรัฐ	ผู้แทนราชวิทยาลัยรังสีแพทย์แห่งประเทศไทย
10. รศ.พญ.ภิญญิดา ตันธวนิตย์	ผู้แทนราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย
11. พญ.ขวัญใจ วงศ์กิตติรักษ์	ผู้แทนราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย
12. นพ.วิบูลย์ กาญจนพัฒนกุล	ผู้แทนราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย
13. พ.ต.นพ.ธำรงโรจน์ เต็มอุดม	ผู้แทนราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย
14. นพ.สุรชัย สัตวารี	ผู้แทนมะเร็งวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย
15. ผศ.ทพ.ยศนันท์ จันทรวะกิน	ผู้แทนทันตแพทยสภา
16. นพ.ประดิษฐ์ วงษ์คนารังกุล	ผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
17. รศ.นพ.สถาพร มานัสสฤษดิ์	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
18. รศ.นพ.สรนิต ศิลธรรม	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
19. ผศ.นพ.ปรีชา รัชต์พลเมือง	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
20. ผศ.นพ.พรณรงค์ โชติวรรณ	คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
21. ผศ.นพ.วรวิทย์ เปาอินทร์	คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
22. ผศ.นพ.ชัยวัฒน์ บำรุงกิจ	คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
23. รศ.นพ.เสกสิต โอสากุล	คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
24. ผศ.นพ.สมบัติ เติร์มแจ่มอรุณ	คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
25. ทพ.สมพร พงษ์สถาพร	คณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
26. พอ.นพ.กฤษณ์ กาญจนฤกษ์	วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า

27. นพ.วินิจ พงศ์ปรีตร	วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล
28. พญ.บุญเชียร ปานเสถียรกุล	สถาบันร่วมผลิตแพทย์ กรมการแพทย์
29. นพ.ดาวฤกษ์ สิ้นธุณิชย์	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
30. นพ.มานพ เงินวิวัฒน์กุล	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
31. พญ.ธีรนุช กองสวัสดิ์	โรงพยาบาลพระพุทธบาท สระบุรี
32. พญ.ชไมพันธ์ สันติกาญจน์	กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข
33. นพ.จิตติศักดิ์ บุญไทย	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
34. นพ.อำนาจ กาจันะ	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข
35. นพ.ปริดา เต๋อรักษ์	รองผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข
36. นพ.ไชยนันท์ ทยาวิวัฒน์	รองผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข
37. ทพ.กฤษดา เรืองอารีรัชต์	ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข
38. นางฉวีวรรณ ทิมา	สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข
39. นางเอื้องพร กลองชิต	สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข
40. นางมะลิวัลย์ ยืนขงสุวรรณ	สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข